

Fotode dateerimine autoritemplite järgi Parikaste ja Nyländeri ateljeede näitel

Eero Kangor, MA

Konverents Eesti fotograafia ajaloost
19.saj – 20. saj alguses

Eesti Ajaloomuuseum, Suurgildi hoone
2. detsember 2011.a.

Fotode dateerimise

Dateerimise meetodid

- Gerald J. Munoff (1984) on välja toonud kolm dateerimise meetodit:
- 1) fotograafilise menetluse järgi,
- 2) siltide järgi (fotodel, negatiividel ja nende ümbristel olevad templid, kirjed jne) ja
- 3) pildisese informatsiooni järgi
- Ritzenhaller, Mary Lynn; Munoff, Gerald; Long, Margaret S. Archives and Manuscripts: Administration of Photographic Collections. The Society of American Archivists. Chicago, 1984.

Meetodite rakendatavus

TÜKAFis

- fotograafilise menetluse järgi – ei anna vajalikul määral kitsendavaid dateeringuid
- siltide järgi (fotodel, negatiividel ja nende ümbristel olevad templid, kirjed jne) – kõige tulemuslikum
- pildisese informatsiooni järgi – võimalik rakendada 2. meetodiga saadud tulemuste kontrollimiseks

Hüpoteetilise kronoloogia meetod

- Fotode dateerimise hüpoteetilise kronoloogia meetod põhineb signatuurtemplite kasutusperioodide määramisel
- Ühe ateljee või fotograafi signatuurtemplite eristamine ühe kogu piires
- Signatuurtemplite kasutusaegade määramine fotodel olevate andmete ja pildisisese info järgi
- Hüpoteetilise kronoloogia kontrollimine teiste fotokogude järgi.

Analüüsitud kogud

Tartu Ülikooli Kunstiajalooline Fotokogu
Tallinna Linnamuuseumi Fotokogu

Parikas

Nylander

**Tartu Ülikooli
Kunstiajalooline
Fotokogu
Anno 1922**

Tor Helge Kjellin

- Tartu Ülikooli esimene kunstiajaloo professor rootslane Tor Helge Kjellin (1885-1984), töötas Tartus 1922-1924 ja Eestis kuni 1926.
- Tartu Ülikooli Kunstiajaloo Instituudi loomine 1922.a
- Eestimaa Ehitus- ja Kunstimälestiste Kogu

Voldemar Vaga (1899-1999)

Kunstiajaloo kabineti abijõud ehk
professori assistent alates 1923

Kunstiajaloo professor alates
1944

Sten Ingvar Karling (1906-1988)

Tartu Ülikooli kunstiajaloo
professor 1933-1941

Ulatuslikud ehitusarheoloogilised
uurimused Padise ja Pirita
kloostreis ning mujal

Armin Tuulse (1907-1977)

Tartu Ülikooli esimene eestlasest
kunstiajaloo professor
1942-1944

Mälestiste ennetav
fotografeerimine Teise
maailmasõja ajal

Eestimaa Ehitus- ja Kunstimälestiste Kogu 1922-1950

- Tekkis Kunstiajaloo Instituudi juurde alates 1922 H. Kjellini ja tema õpilaste üle-Eestilise kogumistöö tulemusena
- Muutus Eesti kunsti- ja arhitektuuripärandi muinsuskaitseks fotokoguks alates 1928
- Likvideeriti koos TÜ kunstiajaloo õppetooliga 1950.a

Eestimaa Ehitus- ja Kunstimälestiste Kogu 1950-1994

- Sel perioodil kogu süstemaatiliselt ei täiendatud
- Kogude kataloog kadus, ülevaade kogus leiduvast oli mõnel üksikul teadlasel
- Kogul puudus statsionaarne asukoht

Eestimaa Ehitus- ja Kunstimälestiste Kogu = Kunstiajalooline Fotokogu al 2006

- Al 2005 Eesti humanitaar- ja loodusteaduslike kogude riiklik programm
- Kogu täielik inventuur - ca 19 000 fotot ja negatiivi, ca 14 000 säilitusühikut
- Kogu täielik digitaliseerimine, käesolevaks ajaks digiteeritud ca 11 000
- 2011.a Kogu üleandmine TÜ KHOle